

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO CANADA M6P 3K1

No. 4., Vol. 19., 15. dubna-April 15th, 1985.

MONUMENT DACHAU
PÈRE LACHAISE

Model památníku obětem koncentračního tábora v Dachau na hřbitově Pere Lachaise v Paříži. Památník, který bude odhalen v průběhu sjezdu organizace Amicale des Anciens de Dachau ve dnech 1.-3. června v Paříži, uctívají vězni, kteří Dachau přežili, své spoluvězně, kteří se z Dachau nevrátili. Jména obětí tábora budou vtesána do žuly dvou pilířů z francouzských lomů. Svisle průbované pilíře, připomínající vězeňskou uniformu, ponosou ve výši druhého poschodí trojbran z červené žuly, dovezené z Finska. Červený trojúhelník byl v táborech znakem politických vězňů. Náklady na čtyřicetitunový monument uhradily dary členů Amicale a jejich rodin. Memorál je také počtou obětem pochodů smrti, střeňnic, šibenic a všem, kteří skonali v dachovským krematoriu nebo v hromadných hrobech Leitenbergu.

Posláním památníku na pařížském Pere Lachaise je působit na lidská srdce a lidský rozum. Památník je ideově pojet s hlubším a širším posláním než jen být trvalou připomínkou na několik let hrůzné minulosti. Je myšlen jako memento i pro současnou dobu, v níž — bohužel — v nejvůznejších částech světa napořád dochází k týmuž ukrutnostem a k témuž strádání, k jakým docházelo v Dachau.

Porážkou nacismu před čtyřiceti lety nebyly navždy vymýceny nelidské metody fašismu a nacismu. Mučení a týrání bližních v mnoha státech přežívá; nepřežívají lidé, kteří mu jsou vystaveni, lidé právě tak nevinní, jako byli ti v Dachau. Jména mučedníků, vytesaná do žuly památníku, ukládají všem kdo je čtou, aby se neustále zasazovali za ukončení nelidského zacházení s bližními — v současné době i budoucnosti. Mrtví přikazují živým: Ani na okamžik neustupte nelidskosti!

SVĚDEK VYPOVÍDÁ

Jeden z nejdůležitějších a nejvyšších sovětských diplomatů, který se před časem rozhodl zůstat na západě je bývalý zástupce generálního tajemníka Spojených národů Arkady Sevcenko. Již v roce 1975 uvedl Američany o svém úmyslu zůstat v USA. V nejbližších dnech vyjde první svazek jeho pamětí a zkušeností. A je v něm mimo jiné i tato zajímavá »epizoda« o sovětsko-čínském konfliktu na řece Ussuri v roce 1969. Sevcenko ve své knize vypráví, že tehdejší sovětský ministr obrany maršál Grečko chtěl proti Číně použít atomové zbraně. Jeho plán však ztroskotat na obavách kremelského politbyra: pánové se obávali, že by mohla vzniknout světová válka...

Toto je tedy zcela konkrétní zpráva svědka, který to musel vědět. A ukazuje v celé nahotě »mírumilovnost« panů v Moskvě. To by si měli přestít stokrát všichni ti mírobijci, kteří jsou

EXPORT ŠVÝCARSKÝCH ZBRANÍ

V roce 1984 prodalo Švýcarsko do zahraničí zbraně a válečný materiál v celkové hodnotě 3,4 miliardy šilinků. Největšími kupci těchto švýcarských vojenských výrobků bylo Řecko a Německá spolková republika. O tom jaký vojenský materiál byl prodán, je zachováno přísné mlčení. Zajímavé je, že americká výzvědná služba CIA koupila ve Švýcarsku největší množství dělostřeleckých děl na »zkoušku« — a data je k dispozici afghánským bojovníkům proti sovětské okupaci.

poloslepi. Ale ještě něco tato otřesná událost ukazuje: jen a jen rozhodnost a síla, jen obava, že kremelská vláda narazí na rozhodný odpor, může zamezit jejich dobrodružstvím!

ERIC
MARGOLIS

Canada: Mouse among wolves

Westerners shudder over the fate of Africa's hungry. Yet almost no one has spoken of the three million malnourished Afghan refugees shivering in tents just inside Pakistan. Nor of the 10 million people in war-ravaged Afghanistan, wracked by disease, famine and incredibly brutal Soviet bombings.

Very simply, very terribly, the Soviets have embarked on a systematic campaign to drive Afghan civilians out of the countryside into policed camps or to exile in Pakistan. The mujahideen are thus deprived of food and shelter.

Cluster bombs and carpet bombing, gas, rockets, mines and gunfire do this work. Whole villages are razed, livestock destroyed, people killed or maimed. There are no doctors, no medicine for one million injured Afghans. At least 500,000 civilians have been killed in recent years — Afghanistan has become a giant free-fire zone for the Red Army and air force.

Few Canadians have seen photos of children who have lost feet or hands after playing with Soviet booby-traps disguised as toys. Less have seen mountain warriors, suffering from TB and burns, trying to destroy Soviet tanks with bottles of gasoline.

Afghanistan's Marxist regime will not allow Western reporters to cover the war. Only a few journalists have dared to take the time or personal risk to accompany bands of guerrillas in the mountains. Without the eye of TV, this deadly struggle has become a shadow war, remote, forgotten, exotic.

Meanwhile, unobserved by the media, the Soviets pursue their campaign to relentlessly absorb Afghanistan, another Mongolia or Latvia in the making. Roads are driven southward, new air bases built within striking range of the Persian Gulf. Ten thousand Afghan children are sent to Russia for »Marxist education«.

What has the West done? A trickle of American arms aid reaches the Afghan freedom fighters. Saudi Arabia and China help. Yet the poorly armed Afghans have no means of combatting the deadly, armored Soviet helicopter gunships that are their nemesis.

Just enough small arms and aid are provided to keep the war going — but not enough to pose a real challenge to the Soviet occupiers. Pakistan, a poor nation, is left to feed and care for three million Afghan refugees. A few brave French doctors help the mujahideen.

Washington offers brave words of support but, in reality, appears content to merely inconvenience the Russians. The West is willing to fight to the last Afghan — but no more. Pakistan alone must face Russia and a hostile India.

Canada has given a pittance of aid to Afghan refugees; Ottawa has gently admonished the Soviets — and no more. We should expect better from a nation that cherishes freedom and human rights.

If our government will not take action, private citizens can show that we have not yet become a nation of smiling wimps. The social glitterati of our cities might take the time to found an Afghan relief charity. Our corporations could send medicine, food, clothing and money. Canada's enormous stockpiles of surplus food ought to be used to feed the Afghans.

Canadians should write to Prime Minister Brian Mulroney and their MPs, demanding that our rich, free nation aid both Afghan refugees and the freedom fighters. If we do not have the courage to provide arms — particularly anti-aircraft missiles — then at least we can provision the Afghan fighters and give them medical aid.

It would be edifying to see our country take a stand for once. Why do we always have to be a timid mouse in a world full of wolves? Thirty years ago people respected Canadians as tough, no-nonsense people who could not be pushed around. Today, many see us as colorless do-gooders, the Swedes of North America.

The Afghans, after all, are fighting for us just as much as themselves. We cannot, in good conscience, ignore their tragic struggle. To continue doing so is shameful. Canadians make a great noise about having ignored the extermination of six million Jews. »Never again!« we say. Today, Afghanistan's people are being relentlessly exterminated — and we are doing nothing.

Last year, I brought two freedom fighters into Canada for a brief lecture tour. The department of external affairs was reluctant to give them a visa. I was told they might »make embarrassing remarks that would hurt our relations with Russia.«

It is time to end this disgraceful silence.

The Toronto Sun

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH AND SLOVAK LANGUAGES.

Publisher and Editor: Mirko Janeček.

Články, objednávky inserátů, opravy
adres a předplatné lze poslat na:
"KANADSKÉ LISTY", Box 520,
Station "D", Toronto, Ont. M6P 3K1.

Pokud jsou články podepsané, nemusí
se redaktor ztotožňovat s jejich
obsahem.

Předplatné na 1 rok:

Kanada a USA ... \$ 12:00
Země loď ... \$ 12:00
Země letecky ... \$ 16:00

LIDÉ MEZI NÁMI

Tento muž chce dosáhnout toho, aby vý-
roční Banff Television Festival byl
tak významný jako filmový festival
v Cannes ve Francii. Krajan Ivor Pe-
trák to prohlásil při závěrečných
ceremoniích úspěšného loňského festi-
valu, když mu vděční organizátoři za
jeho zásluhy dali ohromného papouška.
Letošní festival během prvního týdne
v červnu podle všech náznaků bude
jedním z nejzajímavějších, už soudě
podle velkého počtu televizních uměl-
ců /či spíše hvězd/, kteří přislíbili
účast. Festival se pořádá v obrovském
Banff Springs hotelu v srdci Skalis-
tých hor; v tomto hotelu působí p. Pe-
trák jako General Manager. /Pod jeho
správní pravomoc patří také Lake Loui-
se Hotel./ Vydavatel t.l. zastihl kra-
jana Petraka loni při interview s no-
vinářkou Iris Winstonovou z redakce
týdeníku "Banff Crag and Canyon". Pro-
zradil jí, že se narodil v Dolních
Královicích v okresu Ledč nad Sázavou
a z Československa odešel jako
student práv v r. 1946 do Švýcar. Zde
se zapsal na jazykovou a hotelovou
školu. Působil v pohostinském oboru
na několika místech ve Švýcarsku a
později v Paříži a v Monte Carlu.
V době, kdy tam byl korunován princ
Ranier si ho tam povšiml vedoucí
světové sítě hotelů Sheraton a umož-
nil mu emigraci do Kanady jméno v
Po jistou dobu působil jako manager
velkých hotelů v USA. Posledních 14
let si udělal jméno v Kanadě svou
pracovitostí, houževnatostí a smyslem
pro humor a fair-play. Jistě o něm
ještě uslyšíme..

ČESKOSLOVENSKÝ LEV

provedený ve 14K zlatě

Jako přívěšek k naramku, medailon,
jehlice do kravaty nebo do klopky.

Velikost 1 (ilustrována) — \$120 a daň
Velikost 2 (menší) — \$49 a daň

Veskeré opravy, předělávky,
odhady zlatých a stříbrných šperků

J. M. KLEIN - ZLATNÍK

5 Shuter St., Toronto
(vedle MASSEY HALL)

862-0807

zasíláme na dobírku

VZPOMÍNKA

Byl znám v okolí
Toronto jako so-
lidní obchodník
a podnikatel. Byl
aktivním členem
švédsko-kanadské
obchodní komory,
protože před pří-
chodem do Kanady
v r. 1951 ve Švéd-
sku žil a švédský
jazyk dokonale o-
vládal. Centen-
niální číslo "Na-
šich Hlasů" v r.
1967 mu věnovalo
jen 5 řádek a to

Vladimír R. Šilhan
31. 1. 1908–25. 1. 1979.

nyní tímto člán-
kem napravujeme.. Narodil se v Moskvě z
českých rodičů jako Vladimír Richard
Šilhan. Jeho otec Jan byl tam úspěšným
obchodníkem a byl jedním z prvních, kte-
ří poskytli Odbojce Čs. národní rady a
jejímu předsedovi T.G. Masarykovi "na
národní účely" půjčku ve výši 14.000
rublů. Stalo se to 5. července 1917 a po-
tvrzení o příjmu půjčky má číslo 869.
/Doklad o této půjčce přežil 2. světovou
válku ukrytý v láhvi na okurky v rodinné
hrobce v Československu okupovaném Něm-
ci a má jej ve svém vlastnictví paní
Barbara Šilhanová v Sudbury, Ont./ V do-
bě, kdy v Rusku vypukla revoluce byl Jan
Šilhan s rodinou ve Švýcarsku, do Ruska
se nemohl vrátit a usadil se v Dánsku.
odkud se po vyhlášení Československé re-
publiky odstěhoval do Prahy. Mladý Vla-
dimír našel práci u švédské firmy SKF,
stal se odborníkem na kuličková ložiska
a oženil se s mladou švédskou dívkou
Barbarou. Později vedl v Praze pobočku
švédské firmy vyrábějící zařízení pro
restaurace. V roce 1949 přešel ilegálně
hranice do americké zóny západ. Německa a
emigroval do Švédska. Odtamtud v r. 1951
emigroval do Kanady a usadil se v Toron-
tě. Pustil se do dovozu vrtaček kamene
/značka Pionjar se stala velmi známou/,
hokejových her a jiných předmětů, všecko
ze Švédska. Protože byl vynikajícím fo-
tografem odhodlal se založit vlastní

firmu V.R. Šilhan Silk
Screen Co., 1437 King-
ston Rd. ve Scarborough.
Tuto formu úspěšně
vedl až do své nenadálé
smrti v r. 1979. Je-
ho paní Barbara žije
dnes u svého syna, kte-
rý je zubním lékařem v
Sudbury, Ont. Její záslu-
hy na poli kulturní spo-
lupráce švédsko-české
jsou vynikající. Slíbila
nám o tom napsat článek.

Pražské uzenářství

638 Queen St. West.
TORONTO, ONT.
M6J 1E4

Tel.: 364-1787

JEDNOU VETOU

M. Toman a Jiřina Kubán-
ková nám poslali krásný
pohled z Miami, Florida. Pan Toman pozna-
menal: "Jiřinka jen stále říká: jdeme na
to a tak už vím, co je to NATO". Paní
Jiřinka bude 2. června slavit své 77.
narozeniny. -- Monika Pišingerová emi-
grovala se strýcem a tetou z Athén do
Hamiltonu. -- Dostali jsme do archivu
foto účastníků konference ideové a po-
litické komise Čs. strany národně soci-
ální, která byla koncem října m.r. v St.
Catharines, Ont. Na snímku není prof. V.
Fic, ale je tam Ctirad Vrána z Toronto.
-- Zofie a Mirek Klimkovi a Sláva Cor-
nová nám poslali pozdrav z Naples, FL.
-- Zdeněk Tvarůžka se usadil v Torontě, pře-
mysl Kryl v Ajax, Ont. a Jiří Janečka
v Thunder Bay, Ont. -- Percy Rowe označil
v "Sun-u" krajanskou restauraci "The
Copper Pot", 1648 Queen St. W., za jednu
z nejlepších v Torontě! Tel. 532-2602.
-- Z. a B. Večeřovi nám poslali do redak-
ce krásný velikonoční pozdrav. -- V. Hais
nám sdělil, že se našla válečná kroni-
ka pensionu Garden City v Kahýře a že je
na cestě z Orillie do Toronto. -- Jan
Fráňa z Kanárských ostrovů začne svou
turu na tomto kontinentu návštěvou Los
Angeles a v Torontě bude nejspíš koncem
června. Bude mít sebou všelék kefir,
lat. Panacea. -- Franta Juhan nám poslal
zajímavé informace o známém čs. předvá-
lečném boxerovi Edy Hrabákově: po oku-
pací ČSR Němci se dostal do Francie, šel
do čs. vojska, prodělal ústupové boje na
Marně a evakuaci do Anglie. V zápase
s P. Lenoxem v Blackpoolu sice vyhrál k.o.,
ale přišel o oko.

Svatomír Sítek s manželkou Marcelou
a dcerkou Barbarou žije uprostřed
krásné kanadské horské přírody /ve
stinu Tří Sester/ v městečku Canmore
v Albertě. Jeho koníčkem jsou letadla.
Má však ve skutečnosti 3 řemesla a
proto se v Kanadě určitě neztratí:
je výborným kytaristou a kapelníkem,
vyučil se soustružníkem a navíc je
zkušeným kuchařem. V Canmore, Alta. ži-
jí také sympatičtí mladí krajané La-
dislav Motejzík a Jiří Kuban.

Když byl koncem dubna 1945, t.j. před
40ti lety, americkou armádou osvobo-
zen německý koncentrační tábor Maut-
hausen, byl mezi těmi, co přežili, ta-
ké americký letec českého původu,
seržant Josef Švarc-Křižan, kterého
Němci zajali během Slovenského národ-
ního povstání v Banské Bystrici.
Dostal se na Slovensko po útěku ze
zajateckého tábora ve Slezsku a če-
kal v Mauthausenu na svou popravu.
Osud mu však přál a přežil..

DACHAU

VZPOMÍNÁNÍ NA OSVOBOZENÍ
TÁBORA 29. DUBNA 1945 ..

K 40. výročí osvobození budu v Dachau vzpomínat na spoluvězně, kteří mi byli drazí v táborové bídě. Mnoho z nich se osvobození nedočkalo, jako třeba Masarykův knihovník a člen Petičního výboru "Věrní zůstaneme" dr. Jaroslav Šimsa, jenž se stal obětí skvrnitého tyfu 8. února 1945. Jiní se po mnohaletém strádání domů vrátili, zemřeli však brzo na následky věznění nebo později pro pokročilý věk. Z 250.000 vězňů, kteří prošli táborem Dachau a jeho vedlejšími tábory, dočkala se osvobození jen třetina, z toho přibližně 2.000 Čechů. Dnes žijí už jenom ti, kteří při osvobození byli mladší. Těm mezi 30 až 50 roky by dnes už bylo mezi 70 a 90, takže nás zbývá hrstka, která touží tím více uvidět snad naposled neblahá místa a stisknout ruku bývalým kamarádům nebo aspoň jejich vdovám a dětem. Budu vzpomínat na dr. Josefa Berana, který pracoval v Gemüsemagazinu na Plantážích pár kroků od mého komanda, v němž jsem byl v Gerätehausu s Georgem z Thurnu, účastníkem nezdařilého atentátu na Hitlera, a s Xaverem Bourbonem-Parmou, bratrem Sixtovým a Zitiným, jenž byl Gestapem zatčen pro účast ve francouzském odboji. Oba jsou dnes už v Pánu; také na další plantážníky: na salesiána, pozdějšího litoměřického biskupa a kardinála Štěpána Trochta, na kanovníka Otakara Švece a na duchovního Adolfa Kajpra. Všichni tři byli

Autor článku dr. Miloš Vitek z Montreálu.

RŮŽE PRO EMU
DESTINNOVOU

NAPOLEON BONAPARTE PRY PRONĚSL často citovaná slova v zajetí na ostrově Svaté Heleny: jaký román byl můj život! Po dobrodružstvích, jež tento Korsíkán z Ajaccia v rámci dvapadesáti let života prodělal, měl právo na podobnou větu — at už byly jeho přitoky jakékoli a pro něho i pro svět nakonec zhoubové. Ale byl to skutečně dobrodružný román, jaký by snad neovymyslel ani Alexandre Dumas.

Třeba jde v druhém případě o ženu, mohla stejně oprávněně být Ema Destiniová, když seděla osamělá s rybářským prutem na břehu Nežárky v odlehklém zátisky říčních Čech: jaký román byl můj život! V jedenapadesáti letech zaznamenala jednu z nejpohnutějších historii umělecké a lidské dráhy, jakou známe. Odmítnuta doma, vynikla jako primadona v Berlíně, Londýně, New Yorku. Byla — dodatečně — triumfálně slavena v Praze jako Libuše, Mlada a Sárka. Ve všech velkých městech obou kontinentů, kam pohostinsky zavítala, ji zahrnovali nadšením. V polské Chóeleu oslnila jako Straussova Salome. Sklátil se před ní Toscanini, Puccini, Caruso. Když zemřela, vysloužil se Richard Strauss, že s ní odešel jeden z nejkrásnějších hlasů tohoto století.

Jistě ji nebylo nic darováno a spítkovou postel si vydobyla jedině talentem a svou prací. Také ona měla konkurenky a nepřátele, kteří se snažili ji škodit. Napomáhala jim bezděčně tím, že byla — ovšem mimovolně — netaktní. V cizím prostředí se hrde hlásila k českému původu, což ji zejména ve vilmovském Německu nadělalo mnoho zlé krve. Nesnáze se využily lákavých možností, jaké se jí nabízely a za které by daly jiné zpěvačky nejméně, ať šlo třeba o vystupování v Bayreuthu nebo o premiéru Straussovy Ariadny na Naxu. Jednala vždy podle své vůle a chuti. Nejhorší chyby se dopustila, když se roku 1916 uprostřed války rozhodla náhle opustit Ameriku a vrátit se do vlasti, kterou vděčně milovala. Porušila tím smlouvu s Metropolitní operou, kterou už vedení divadla později neobnovilo. Tím se její kariéra na samém vrcholu zlomila — bylo jí teprve čtyřicet let — a už se ve zvěstném poválečném světě neobnovila.

V Destiniově se spojovaly obrovské nadání s osudným hazardem: prve ji vyneslo na vrchol světové slávy, druhá vlastnost ji zničila. Snad ji tento povahový základ přitahoval k Napoleonovi. Sháněla po světě všechny dosahitelné památky po něm a její sbírka byla tak cenná, že ji československý stát užíval po její smrti Francii. Je nebo tragicky ironického v jejím osudu. Její vztah k mužům byl neuvěřitelný: odmítala nabídky světových umělců a prohrála už na pozdním nerovném manželství s bezvýznamným mladým mužem doma. Neznala cenu peněz: koupila nerentabilní důmek ve Strážci a naplnila jej po stěchu drahocennými věcmi. Ke konci se musela dívat na to, jak odvázejí napěchované nákladní vozy její majetek, jak její pozemek pohlcuje její poslední peníze, jak se stala — ona, někdejší první dáma opery — obřadnou a přehlízenou osobou, které nepomohly tehdejší vládní kruhy a již odepěla pražská konzervatoř profesuru zpěvu. Přitom nepřijala nabízenou pomoc z ciziny, protože milovala své zátisky v říčních Čechách a nechtila je opustit. Spítkový problém vyřešila smrtí, která si pro ni přišla 28. ledna 1930, tedy před 55 lety.

Je zřejmé, že popularita ušlechtilého umělce, která zpravdila po jeho odchodu uhasíná, se u jejím případě nečekaně obnovila a znovu vzplála po tolika letech. Dnešní lidé už skoro nepamatují Destiniovou z jeviště. Nemohou z vlastní zkušenosti vědět, jaký to byl nádherný a sladký hlas s absolutní technikou a jak znamenitou herečkou zároveň byla. Mohou považovat tato svědectví za přehnaná, tím spíše, že mechanický záznam jejího hlasu ještě v době málo vyvinuté nahrávací praxe nebyl dokonale a nepodává pravý obraz jejího umění. Ovšem argumentem pro Destiniovou zůstane její kariéra, která se nezískává zadarmo. Důvodem dnešního zájmu je pak její ojedinělý osud a mimořádný charakter.

V tehdejší době našim prostředím znamenala velký formát, který se jevil jednak zcela mimořádným nadáním a zároveň svobodným duchem, opovrhujícím konvencí. Obojí tehdejší maloměšťácký udivovala a dráždilo. Její vůle byla mužská. Když ji odmítl P. A. Subert při zkoušce do opery Národního divadla (budeme se méně dívat jejího anglu, když uvádíme, že po nesmrtelných těžkostech, jaké měl s herečkami Pospíšilovou, Blitnerovou a Benoitovou, nehodlal riskovat četnou pohromu v operě s temperamentní adeptkou, jejíž kousky byly po Praze známé), když ji nepřijali v Drážďanech a vysmáli se jí v Theater des Westens v Berlíně, usadila na nejvyšší kartu s Dvořákem operou a vyhrála. To bylo v roce, kdy ji zemřela matka a kdy se rozešla se svým milencem. Především imponuje její charakter, její zaujetí pro vyšší ideu, její životní styl, nedbalost nízkých klepů, nakonec i její tragické ztroskotání — tím vším připomíná Němcovou — a tím se zapala do srdcí tisíců i po smrti. Byla to neobyčejná bytost a my se skládáme při letošním úgři před její památkou s nejhlubší áctou.

VÁCLAV HOLZKNECHT

před tím v Mauthausenu. Osud dr. Josefa Berana, který se stal po návratu z Dachau českým primasem a pražským arcibiskupem, byl od února 1948 velice pohnutý. Byl čs. komunisty internován do jmenování kardinálem v r. 1965, kdy odešel do Říma. V květnu 1966 jsme se setkali v Montreálu za jeho návštěvy Kanady a Ameriky. V květnu 1969 v Římě zemřel. — Těžko nevzpomenout Vilema Stanovského, letce z I. světové války, který ztrávil II. světovou válku v Dachau a stal se po návratu z tábora generálem letectva. V 50. letech byl čs. komunisty vězněn na Mírově a v Leopoldově. Když jsem po příchodu z Mauthausenu do Dachau ležel v táborové nemocnici, byl mým sousedem "starý pán", diplomat František Bořek Dohalský, autor sbírky "Povídky starého pána". Byl bratrem novináře Zdeňka Bořka Dohalského z obojové skupiny PV "Věrní zůstaneme", kterému se říkalo pro záchranné akce "Český Pimpernel", a který byl den před osvobozením Terezína Gestapem zastřelen. Po osvobození Dachau začali dr. Jaromír Malý s Josefem Melicharem vydávat hektografický deník "V nový život", s nímž vyšly jako dvě přílohy "Dachavské noviny". První vyšla v neděli 13. května a byla věnována českým matkám. Druhá z 16. května byla poslední, ježto několik dní na to začala repatriace Čechů do vlasti. Po návratu domů vyšla obě čísla u Vilímka v Praze pod názvem "Dachau, symbol české síly, vzdoru a obětí". V této knížce vyšla také báseň "Velký Pátek", kterou v Dachau napsal dr. Jaroslav Strnad. Vzpomíná v ní na krátce před tím zahynulého dr. Šimsu, na Karla Hašlera, jenž dožít před vánocemi 1941 a na Josefa Čapka, jenž byl utýrán v Bergen-Belzenu. Také byla v knížce vytištěna báseň "Mačka", kterou jsem napsal a poslal domů k svátku matek 1945 a krásná báseň Františka Dohalského "Před dvěma lety", napsaná v táboře 2. září 1943. Pro její krásu ji uvádím:

Až zazní zvony mého města,
já neuslyším jejich znění,
dál budu těžkým tápat ve snu,
z kterého není probuzení,
dál budu se svou touhou

žhavou

a se svým stejně žhavým

chtěním

žít tady ze dne na den cosi,
co není ani živořením.

Vrátím se? K Tobě? Kdo mi poví?

Otázka každá zde je věčná.

Odpověď každá zde zní: Kdo ví?

Nejistota je nekonečná

a zvony mého města zazní

pro mne snad pozdravem, snad

hranou—

Mám Ti půl s nadějí,

půl s bází

vici—sbohem? Či přeče

na shledanou?

Nejstarším vězněm tábora Dachau byl Karel Feierabend, otec ministra čs. exilové vlády v Londýně Ladislava a jeho bratra Karla, který se svými dvěma syny Karlem a Vladimírem rovněž seděl v Dachau. V redakční poznámce k brožurě "Dachau", vydané Vilímkem, čtete: "Svobodný český tisk přinesl zprávu, že 4. června 1945 zemřel ve vinohradské nemocnici po návratu z koncentračního tábora v Dachau Karel Feierabend, školní rada a profesor učitelského ústavu v.v. V Dachavských novinách je o něm zmínka. Byl nejstarším vězněm dachavského tábora. V listopadu příštího roku by mu bylo 85 let /narodil se 4. listopadu 1861 v Kostelci nad Orlicí/. Jaký doklad nacistické humanity! V rozhovorech s dr. Jaromírem Malým, s nímž řadu měsíců bydlel ve společné světnici, projevoval svoje obavy, že už mu nebude možno vrátit se do vlasti. Měl jediné přání: zemřít na české půdě, aby mohl být pochován po boku své ženy, s níž prožil 48 let šťastného manželství. Osud mu jeho přání vyplnil. Čest památce tohoto statečného Čecha."

Byli jsme osvobozeni v neděli 29. dubna 1945 7. americkou armádou generála Patche. Jak byl tábor osvobozen jsem vyličil v mých pamětech, jež vyšly knižně v Klubu Kounicových kolejí v r. 46 v Brně. V loňských dubnových "Kanadských Listech" jste mohli číst o našich pocitech: "Dlouholetá nejistota, přežijeme-li hrůzy táborů a války, se rázem změnila v radostnou jistotu. Vybavuje se mi všechna naše uplynulá bída a ponížení, nemohu stále věřit, že jsme osvobozeni, a že se vrátíme do milované vlasti k svým drahým, s nimiž se mnohý z nás v duchu tolikrát již loučil. Pocit vděčnosti k těm skromným usměvavým mladistvým americkým vojákům si mne podmaňuje. Nemohu se ubránit slzám, když vidím před sebou jednoho zastřeleného. Jednu z nesčetných obětí, jež nastolují v Evropě opět lidství, ruší otroctví a vracejí lidem svobodu! V hlubokém pohnutí, oslnění a užaslí, prožíváme velikost této chvíle ..."

Z popudu Mezinárodního výboru bývalých politických vězňů v Dachau, jenž má sídlo v Bruselu, bylo letošní setkání bývalých vězňů a jejich pozůstalých v Dachau organizováno na neděli 28. dubna. Bude obehláno mnoha evropskými národy, jejichž příslušníci byli v Dachau vězněni. Francouzská "Amicale des Anciens de Dachau" v Paříži uspořádá každoroční pouť do Dachau k datu osvobození také letos.

Dr. Miloš Vitek.

Poznámka red. t. l.: Když jsem v květnu 1982 navštívil Anglii, dal mi red. J. Josten pro archiv "Kan. Listů" poslední vydání knihy "Dachau 1933-1945 - The Official History" od P. Berbena. V knize je doklad, že otevření koncentračního tábora pro politické vězně bylo veřejně oznámeno v německém tisku 21. března 1933. Po zaboru čs. pohraničí na podzim 38 bylo v Dachau uvězněno na 6.000 sudetoněmeckých sociálních demokratů. Mezi popravenými byly i 4 parašutistky britské SOE.

Pojištění je věc důvěry

Přes 30 let služby naší
veřejnosti s největší ka-
nadskou životní pojišťovnou

SUN LIFE
OF CANADA

VLADIMÍR VÁLEK, C.I.U.

Senior Representative

Tel. 232-1620

58 Aberfoyle Cr., Suite 400
/Proti Islington Subway Station.Toronto, Ont.
M8X 2W4

JEDEN ZE STATEČNÝCH

Koncem minulého roku nám náš čtenář J. Polívka z Kalifornie sdělil, že tam 4. prosince zemřel kpt. let. Eduard Prchal, 73, který si za války vysloužil přezdívkou "nezničitelný Prchal". Jeho nejbližšími pozůstalými je jeho manželka Dolly, roz. Šperková, v Calistoga, CA a jeho dcera E. Kejka Collins-ová, Walnut Creek, CA. Ač byl vždy velmi skromným mužem, stal se shodou okolností proti své vůli osobou světoznámou a do jisté míry předmětem polemik a falešných dohadů. --Narodil se 1. ledna 1911 v Dolních Břežanech u Prahy. Po absolvování střední školy v Praze, šel na vojenský letecký výcvik a sloužil jako polní pilot do r. 1936. Pak 3 roky létal jako dopravní pilot u firmy Bata na mezinárodních tratích. V červnu 39 překročil sám polské hranice u Místku a přes Bronovice odjel do Francie. Létal jako stíhací pilot až do jejího pádu a v Anglii byl zařazen k 310. čs. stíhací peruti, které velel mjr. let. Alexandr Hess. Účastnil se Bitvy o Anglii. Později létal jako noční stíhač u 86. angl. stíhací peruti plných 14 měsíců. Pak byl přeřazen k dopravnímu velitelství RAF, kde létal na trati Gibraltar-Malta-Střední východ a od konce r. 1942 do Indie. Takových letů absolvoval 12. Později byl přeložen k "Long-range Transport Group" pro VIP. Vezi několikrát gen. De Gaulle a jiné osobnosti. Dne 3. července 43 ve 23 hod. odstartoval Prchal s Liberátorem z Gibraltaru na cestě do Anglie. Na palubě bylo 6 členů posádky a 12 cestujících, mezi nimi tehdejší polský ministerský předseda gen. Sikorský, jeho pobočník gen. Okulický, 2 britští poslanci a Sikorského dcera. Krátce po startu, přesně za 1 minutu a 49 vteřin, kdy letadlo bylo asi míli od břehu ve výši asi 80ti metrů se letoun pro poruchu na výškovém kormidle zřítíl střemhlav do moře. Řízením osudu jen Prchal havárii přežil. Byl vyloven z moře v bezvědomí asi půl hodiny po katastrofě britskou námořní záchrannou službou. Plovoucí vesta ho držela na hladině. Měl zlámané obě nohy, vnitřní zranění a rozbitý obličej. Lékaři očekávali, že zemře. Němci ještě téže noci oznámili, že nehoda byla plánovaná britskou zpravodajskou službou na rozkaz Winstona Churchilla, který prý gen. Sikorského neměl rád. Po 4 týdnech se Prchal zotavil natolik, že byl převezen do Anglie, kde se za 4 měsíce uzdravil a nastoupil opět službu u dopravního velitelství RAF. Vyšetřování katastrofy prokázalo, že pilot nenesl na ni žádnou vinu. Nebyla to první, ani poslední havárie s letadlem typu Liberátor. Až do konce války přelétával Prchal nová letadla z Montreaulu na různé operační báse, včetně Dálného východu. Válečnou bilanci kpt. Prchala lze vyjádřit těmito čísly: počet nalétaných hodin: 7.800, z toho 1.300 v noci. Ovládal mistrně 120 různých typů letadel a dostal 9 vysokých československých, francouzských a anglických vyznamenání, včetně tří Čs. válečných křížů. Po válce se s manželkou Dolly a dcerou vrátil do Prahy a létal jako kapitán u Čs. státních Aerolinií, až do září 1950, kdy se mu podařilo s rodinou a kapitány Kauckým a Řechkou ulétnout do americké zóny v záp. Německu. Z Anglie v r. 1952 emigroval do USA a učil v jazykové škole americké armády v Monterey v Kalifornii. V r. 1967 zjistili lékaři, že má rakovinu pravé plíce a dali mu 6 měsíců života. Dr. Mitchell vadnou plíci operací odstranil a Eda vedl normální činný život. Přijal místo v knihovně San Jose State University a tam pracoval až do r. 1977, kdy odešel do důchodu. Následující rok se rodina přestěhovala do Calistoga, CA. Ve své závěti vyjádřil kpt. Prchal přání, aby jeho popel byl vysypán z letadla RAF do moře mezi Anglií a Francií, v místech, kde byl během Bitvy o Anglii sestřelen. Zasloužil by si pomník na hřbitově čs. letců v Brookwoodu v Anglii, vedle pomníčku svého velitele Sáši Hessa, který zemřel v USA v r. 1981. --O kpt. Prchalovi se

Capt. Edward Maximilian Prchal
January 1, 1911 - December 4, 1984

4 letci čs. 310. stíhací peruti/RAF/ve válečné pohotovosti na letišti v Duxford v Anglii v září 1940. Zleva: rtm. Eduard Prchal, por. Vilém Göth, npor. Miroslav Kredba a škpt. František Rypl, velitel "B" letky. Göth padl 25. října 1940 v rámci 501. angl. stíhací peruti. Pocházel z Brna. Kredba, rodák z Libichova, padl 14. února 1942 v rámci čs. 310. stíhací peruti u Perranporth.

doma v 50. letech nesmělo psát. Až 1. dubna 69 přinesl "Svět v obrazech" objektivní článek "Spolubojovníci o Eduardu Prchalovi", v kterém Karel Šeda a Josef Vopálecký vzpomínají na svého statečného druha. Čtenáře bude také zajímat, že v r. 1963 bylo v knize "Spy Mysteries Unveiled", že španělský záškodník ve službách Němců se dostal-oblečen v angl. letecké kombinéze-k Sikorského letadlu a zablokoval výškové kormidlo kouskem železa. Havárii se věnoval ve své knize "The Assassination of Winston Churchill"/461 stran/ také C. Thompson, v které dokázal, že tvrzení mj. něm. autora Hochhutha obsažená ve hře "Soldiers" jsou lživá. Také anglický soud dal kpt. Prchalovi za pravdu

SDRUŽENÍ PŘÁTEL LETCŮ U Seattle, Wash., žije Frant. Brett. Kdo má jeho adresu? --U 68. angl. peruti sloužili mj.: L. Bobek/zemřel 14. 12. 81 v Hradci/, B. Kružík/zemřel v Třebíči/. V Holešově žije K. Bednařík, v Praze L. Cupák, M. Jiroudek a J. Adam. V Anglii žijí J. Hanuš, J. Husár a R. Kovařík /kdo má jejich adresy? --Erazim Veselý byl POW a jeho registrační karta ze Stalag IVB je dnes filatelistickou raritou. --V "Klubu filmového diváka" v Praze promítali pro členy film "Nebesští letci", podle románu F. Jánského. Byl to prý požitek. --Hledá se npor. K. Rybníček, navigátor od 311. --V ČSSR vydali poštovní známku s Avii B. 534. --S/L M. Liškutín ztrávil příjemnou dovolenou na Kypru. --MUDr. Karel Susat ocenil snahu Sdružení přátel letců. Žije v Mass., USA. --Ant. Vendl žije v Havl. Brodě, Bohouš Netopil v Olomouci-Holicích. --Jožka Staněk se znal s Pepíkem Oudernických a s Gejzou Holodou. --Václav Korda se prý v Amittyville, USA znovu oženil. --Plk. A. Vrána oceňuje obsah "KL", zvláště let. stránky. --V Hradci zemřel 12. 3. Karel Truxa, 74, od 311. --Cigoš letí do Anglie na sjezd býv. zajatců z Colditz. --J. Šnajdr žije v St. Leonard, Ox. v Anglii. --Pí Ludmila Kacířová /"Uda"/ žije v Londýně. --"HR" měl objektivní článek o B. Blatném, který zahynul 8. 7. 43 v Moose Jaw, Sask. --Josef Chytrý, nar. 7. 7. 20 v Bystré u Humpolce, sloužil na Středním východě a u 311. v Anglii. Účastnil se 85ti náletů a nalétal 1.310 hodin. Zemřel doma 20. 3. 76. --Joe Bílek napsal vzpomínku na mjr. J. Kuhna. Kdo má jeho foto? --Co se stalo s Karlem Slárou? --Máme záznam o audienční delegaci předsednictva zahr. župy sokolské z 23. února 45 u presidenta dr. E. Beneše v Londýně, před jeho cestou do Moskvy a Košic. V delegaci byli: Leoš Mileč, Josef Hrbáč, Jan Koutný, Fr. Doležal, Karel Mrázek, Jindra Kotas a Fr. Jiroušek. --Inž. Lubomír Volka od 311. vynikl ve výzkumu am. programu Apollo. Pracoval u firmy Republic do svého 65. roku. /Narodil se 5. 9. 1917 na Žižkově. / V USA vycvičil přes 500 pilotů a pilotek a má nalétáno přes 22.000 hodin. Během svého výcviku v pražském Aeroklubu v akci "1.000 pilotů" poznal dobře Mirka Moravce, kterému v Anglii říkali "Pajda" a jehož rodina sehrála významnou roli při ukrývání Kubiše a Gabčíka před a po atentátu na Heydricha. M. Moravec byl také v Kanadě a později padl v Anglii. --313. čs. peruti na letišti v Manston v Kentu koncem války velel S/L Otmar Kučera; veliteli letek byli: F/L Fr. Masařík a F/L Jaroslav Dobrovolný.

IN MEMORIAM

Rt. let. Dezider Weis, 64, zemřel náhle v New Yorku. Narodil se v Nitře 28. ledna 1920 a od 1. dubna 1940 sloužil u 311. čs. bomb. peruti/RAF/. Byl 3x vyznamenán Čs. válečným křížem. Byl v osádce Liberátora, která vypátrala a potopila něm. ponorku U-971. Po válce se vrátil do ČSR a aktivní vojenskou službu opustil 2. 5. 1946. Za války byla celá jeho rozvětvená rodina čítající 37 členů z Nitry deportována Němci a příslušníky Hlinkových Gard v dobytých vagonech do tábora smrti v Osvětimi. Nikdo nepřežil. Dezider Weis se už v r. 46 odstěhoval do USA a naposledy žil ve Forest Hills, ve státě New York. Mezi pozůstalými je jeho manželka Maryanne, syn Bernard a dcera Helen.

HVĚZDNÁ VÁLKA

Ing. Zbyněk Čeřovský, dnes
rezident v Mnichově, NSR.

Z čs. tisku jsme se dozvěděli, že na podzim min. roku se uskutečnila v Praze 77. generální konference Mezinárodní letecké federace-FAI. Konference se m. j. zúčastnili i tři kosmonauté-za ČSSR pplk. Remek, za Maďarsko pplk. Farkas a za USA John M. Fabian. Konferenci neopomněl samozřejmě pozdravit býv. náčelník hlavní politické správy čs. armády, později odsunutý na méně významné místo předsedy federálního ústředního výboru Svazu pro spolupráci s armádou. Jen tak mimochodem pro čtenáře, žijící již delší dobu v zahraničí, musím dodat, že svazarmvoské organizaci je stále ve větší míře přisuzována podle moskevského přání čím dál důležitější úloha. Československo, jak známo, přikročilo po r. 70 k totální militarizaci, která nyní již tlačí na čs. ekonomiku tak, že praská ve švech. Svaz pro spolupráci s armádou je branná organizace, která má důležité místo v plánech čs. politického i vojenského velení a to jak v míru, tak i za válečného střetnutí. Vzhledem k totální militarizaci provádí Svazarm tzv. předvojenskou výchovu, která se ve skutečnosti rovná předvojenskému výcviku. Ten je samozřejmě povinný a čs. armáda tak dostává již vycvičené řidiče, ale i spojaře, piloty vrtulníků a spojovacích letounů, střelce, psovody, ale i holubáře, parašutisty a řadu dalších vojenských odborností. Po uplynutí

základní vojenské služby si tito vojáci v záloze, samozřejmě že v zájmu vojenské správy, mohou, ale často i povinně musí, prohlubovat své vojenské znalosti v tzv. zájmových klubech cestou hobby. Proto musel p. generál-poručík Horáček na této konferenci vystoupit a pozdravit ji i jménem ústředního výboru KSČ a osobně jejího gen. tajemníka a prezidenta republiky G. Husáka. On si totiž režim nemůže odpustit, aby při jakékoliv příležitosti nevynechal jedinou příležitost k ideologickému vytrubování svých lží, polopравd a demagogických frází o mírumilovných úmyslech ČSSR z SSSR. Na konferenci musel vystoupit i slavný syn slavného otce, kosmonaut Vladimír Remek. Jeho téma-vesmír. Obsah: Proč by se měly v kosmu instalovat jakékoliv druhy zbraní. Vývoj považuje za zločinný. A já se ptám: jak to, že člověka, občana a kosmonauta Remka neposlal hned režim za nříze nebo do psychiatrického ústavu, což rád a často činí, když se občan ozve s takovou kritikou? Odpověď je jednoznačná. To prostě proto že náš kosmonaut Remek se stal hláskou troubou režimu a aby nikdo nepochyboval o tom, koho tím myslel, hned v úvodu označil zcela otevřeně zbrojní monopoly na Západě. Teď bychom se mohli zeptat, je-li kosmonaut, pplk. a k tomu inž. Remek tak hloupý nebo naivní, aby nevěděl, o čem mluví? Samozřejmě, že ne. On je zcela jistě informován o tom, že SSSR již dávno vyvíjí, zkouší a snad i instaluje družicové protiraketové systémy a že v tomto směru má před USA několikaletý náskok. On to ví také proto, že od dávných časů všechny pilotované či nepilotované, krátkodobé či dlouhodobé lety jsou výhradně především zcela jednoznačně určeny pro vojenské cíle. On to ví a proto o tom mluví, protože je v zájmu sovětské propagandy umlčet kritické hlasy a vyvolat novou, evropskou nebo i světovou kampaň proti USA, které se snaží tento sovětský monopol zlikvidovat. K tomuto účelu jsou opět všechny prostředky dobré. Tedy i konference FAI v Praze, která se měla stát sovětskou hláskou troubou a která měla zase přesvědčovat světovou veřejnost o mírumilovných úmyslech SSSR. A k tomu cíli si jako štafáž pozvali i amerického kosmonauta, který ve své lidské prostotě, důvěře, z turistického zájmu poznat jiný kraj zeměkoule, nebo snad i pro interest dobře placených diet, se propůjčil jako mmoží jiní k tomuto úsilí. Jen nepoučitelní naivkové mohou být přesvědčeni o dobrých úmyslech čs. politické garnitury a proslulém slovanském pohostinství. Nikoliv, kongres se v ČSSR sešel proto, aby mohl být využit pro ideologické cíle a ovlivňování světového mínění a k zahájení světové kampaně proti americkým zájmům ve prospěch SSSR. A jako obvykle, někteří političti naivní občané země západních demokracií se ve své nevědomosti zase nechali k této akci propůjčit. Tentokrát to byl americký kosmonaut, jindy německý nebo švédský politik, francouzský herec nebo anglický horník se svým odborovým svazem. John M. Fabian na kongresu řekl: "Vesmír by měl zůstat trvale mírový. Budou-li se o to vytrvale snažit všichni, bude tomu tak i nadále. Obdivuji sovětské dlouhodobé lety. My se o takový program budeme snažit až v 90. letech." A tak dále. Obdivuji J.M. Fabiana. Obdivuji ho však zejména proto, že jako americký kosmický specialista mohl uskutečnit kosmický let přesto, že je úplně slepý. Slepý proto, že nevidí, jak rádi by dosáhli Rusové měsíce, jak rádi by měli takovou techniku, jakou mají Američané a která umožnila, aby se na něm zúčastnil tohoto letu. Buď to neví, nebo to vědět nechce. Zbývá jen, aby mu Moskva za tento jeho postoj udělila nějaké to vyznamenání. A bude-li mu dopřáno ještě jednou letět, ať se pořádně podívá po obloze. A kdyby přesto nic neviděl, ať si zajde do studovny Pentagonu a tam mu dodají literaturu o situaci a stavu kosmických zbraní současnosti. Pak snad prohlédne. Jestli ale už zase nebude pozdě.

Ing. Zbyněk Čeřovský.

Poznámka redakce: Pisatel článku byl vojenským letcem a dotáhl to na plukovníka. Netajil se nesouhlasem, byl uvězněn a degradován. Nakonec donucen k emigraci i s rodinou.

O vojácích

Na dotaz sděluje me, že kpt. jezd. J. Šín působil před válkou na jezd. účelišti v Pardubicích a byl členem čs. olymp. teamu. -- Nezvyklá úmrtí na Středním východě: des. Dušička byl zabit autem v Haifě, vojín Kaufman se oběsil v nemocnici v Tobruku, četař Gotlob se oběsil v Sarafandu/Palestina/, des. Kmošek se zastřelil v Naharii a vojín Boxan v Idlibu. -- 19.3. tomu byl rok, co doma zemřel kpt. Jaromír Picka, býv. tělovýchovný důstojník čs. brigády v Anglii. Byl nadšeným Sokolem a v 50. letech byl čs. komunisty vězněn. -- 17. ledna t.r. zemřel v Londýně kpt. dr. Pavel Polák, 81. -- Dr. Ritz-Radlinský sloužil v "prvním" Tobruku jako vojín. Po válce učil v Praze na logopedickém ústavu. -- Ve Watsonville, Kalifornie, žije Alois Šeda. Po kapitulaci uvázl ve Francii, vězněn v Africe, vrácen do Marseille, přes Pyreneje se dostal do Španělska, vězněn 2 roky v Mirandě, v Anglii pracoval u gen. Miroslava, nakonec přidělen s plk. Perkinsem ke štábu gen. Pattona a dostal se do Prahy jako jeden z prvních. -- Pražskou ilegální organizaci "Trávnice" vedl za války kpt. Adam Wolrath, který si změnil jméno na Trávnícký. Po válce velel škole pro důstojníky v záloze ve vršovických kasárnách 28. pluku. Do důchodu odešel v 50. letech jako plukovník. -- Para skupině Barium velel Josef Šandera, radiistou byl Janko a šifrantem Kubec. -- Kpt. O. Pelc napsal další kapitolu o své para-skupině ve "Věstníku Sokola Sydney". -- Gen. Golián byl ustanoven vojenským velitelem SNP 29.6. v bytě plk. Talského. Byli při tom: Josko, Ursíny, Lettrich, Marko, Novomeský a Husák. -- Sdělení dr. L. Rozbořila: čs. obrněná brigáda, včetně rot vedené mjr. Šikem, se vyloďila ve Francii koncem července 44, tedy po invazi. Žádné čs. pozemní jednotky se nezúčastnily D-day. Do Falaise jsme jeli pohodlně na našich tankích, protože ves byla osvobozena Kanaďany před tím. V prostoru Falaise jsme pokračovali v tankovém výcviku. V říjnu jsme jeli k Dunkirku, abychom vystřídali kan. jednotky obléhající tento přístav. První větší bojová akce byl náš útok 28. 10., následovaný druhým útokem o týden později. /Tolik dr. R./

Haifa, 1942: MUDr. Dežider HERCZ po jmenování podpor. - čtkem. Dnes žije v záp. Německu.

CZECHOSLOVAK (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED

KAMPELIČKA

SPECIÁLNÍ PŮJČKY

NA
NOVÁ
AUTA

13 1/4 %

na 1, 2 nebo 3 roky

*Změna úroku vyhrazena

Šeková služba zdarma - No Charge Chequing

Naše úroky a služby jsou lepší než jinde - zeptejte se našich členů!

Příjďte, pište nebo volejte pro podrobnější informace

Vklady pojištěny Ontario Share and Deposit Insurance Corporation

Úřední hodiny: Pondělí a pátek 10-7, úterý až čtvrtek 10-5, sobota 10-1

740 Spadina Avenue, Toronto, Ontario M5S 2J2 (Roh Spadina a Bloor)

Telefon: (416) 925-0557

6. Problémy exulantů

Uprchlíci, kteří i teď v zimě přicházejí do Rakouska a Západního Německa, přinášeli zprávu, že u příležitosti 40. výročí květnových událostí bude vyhlášena pro uprchlíky amnestie a bude jim dovoleno vrátit se bez trestné zátěže do Československa. Bylo by omylem domnívat se, že takovou amnestii - bude-li vyhlášena - budou uprchlíci do jednoho bojkotovat. Rozhodně nikoli. I mezi těmi, kteří už žijí ve Spojených státech, v Kanadě, v Austrálii či Rakousku nebo v Německé spolkové republice, se najdou jedinci, z těch či oněch důvodů nespokojení (někdy neuvěřitelně směšných), kteří se vrátí. Ale lze očekávat, že víc navrátilců bude z táborů v Evropě, kde žijí desítky uprchlíků, kteří vlastně nikdy neměli na exil ani pomýšlet. Jsou to ti, kteří šli za vidinou lepších výdělků, snazšího života, s domněnkou, že na ně svobodný svět čeká a přijme je s otevřenou náručí. Doma netrpěli o nic víc než kdokoli kolem nich, nebyli pronásledováni a tudíž nemají důvody ani pro emigraci, ani namnoze ne pro asyl. V cizině se dostali do drsné situace, z níž se nemohou vymanit. Amnestii uvítají jako nejlepší řešení.

Bylo by pošetilé nevidět, že do exilu přicházejí z Československa někdy lidé, kteří nevyhovují stále přísněji uplatňovaným předpisům o asyly a emigraci. Svobodný svět se neuzavírá politickým uprchlíkům a přijímá je, pokud ovšem jsou skutečně politickými uprchlíky, jestliže totiž byli doma pronásledováni, anebo měli oprávněné obavy z pronásledování pro odlišné politické smýšlení, náboženskou víru, rasový či národnostní původ a pro příslušnost k některé sociální vrstvě, která je v Československu pronásledována.

Slápně muž muži v přepíněném vlaku na nohu. A zas, a ani se neomluví. Postižený se ptá: „Pane, vy mne považujete za hlupáka?“ „Kdepak! Ale člověk se může mylit.“

„Prosím vás, jezdi tady hodně motoristů?“ „Dost! Máme jich plnou nemocnici!“

JEDNOU VĚTOU

Pokud má někdo zájem o diskotéku, přijďte na Masaryktown v sobotu 20. dubna v 9 večer. Bar otevřen od 7. Bližší info: 439-2053 nebo 439-4354. -- Dětský tábor Hostýn poblíž Montreálu bude zahájen 30. června. Zájemci pište na: Hostýn, 4605 West Broadway, Montreal, Que. H4B 2A7 nebo volejte na 489-7712. -- Večer s Vlad. Škutinou bude tamtéž 16. 4. -- Firma Interart, majitel J. B. Brynda je v č. 3673 Keenan Cr., Mississauga. -- 18. 4. v 7. 45 večer přednáší dr. Gellner v hale sv. Václava na téma "40 let od konce II. světové války; válku jsme vyhráli, ale mír jsme prohráli". Pořádá Dámský odbor v Torontě. -- J. A. Křivák převzal

Předpisy berou imigrační úředníci na vel-vyslanectvích velice vážně, vůbec je neberou vážně žadatelé a domnívají se, že uvedou-li jako důvod odchodu z Československa „nesouhlas s režimem“, je tím předpisům učiněno zadost. Marne vysvětlují imigrační úředníci, že kdyby stačil k emigraci nesouhlas s režimem, přišly by o vystěhování žadatelé milióny Čechoslováků, včetně poloviny členů KSČ.

A zejména v řadách těch, kteří neměli úspěch se žádostí o emigraci nebo o asyl, začíná se režimní propaganda ucházet o přízeň a vábí je k návratu. Televize přináší rozhovory s navrátilci za účelem odradit od útěku. To je však jen polovina úkolu. Druhou polovinou je získat nové navrátilce. V tom směru je příznáčný zjev, k němuž došlo v Rakousku. Některé uprchlíky neočekávané zavolali telefonem známí, kteří se před rokem vrátili z Rakouska do Československa a dvanáct měsíců o sobě nedali nic vědět. Začali se chlubit, že po návratu nebyli trestáni, neměli s čs. úřady nejmenší obtíže, dostali lepší místa než měli před útěkem, jsou velmi spokojeni. Jestliže zavolaný uprchlík začal klást otázky, neměli to rádi, odpovídali nevěcně a nesouvisle. Pospíchali, aby mohli pokračovat v líčení báječné situace v Československu a doporučovali, aby se zavolaný vrátil také, že se mu nic nestane a doma se mu povede lépe než v uprchlickém táboře. Telefonáty měly kosmetickou vadu: brzy se dalo rozpoznat, že navrátilce nepodává svou zprávu z hlavy, nýbrž že ji čte. Bylo snadné si domyslet kdo ji psal, odkud byla čtena a pod jakým dohledem. Podle toho dopadl i účinek telefonátů.

Pokud se týče kanadských viz v Římě, vyčerpaných v únoru: Vláda v Ottawě koncem března rozhodla zvýšit přístěhovačskou kvótu na letošek o nových tisíc viz. Ne pro Řím, ale pro celý svět. Kolik z těchto viz připadne na Řím a v Římě na Čechoslováky, nelze ani odhadnout. O tisíc viz se budou přednostně ucházet Iránci, Afgánci, Vietnamci, Poláci, Tamilové ze Sri Lanka, až po nich jsou na řadě Češi a Slováci, Buhaiři, Maďaři, Rumuni, východní Němci. Je pochopitelné, že imigrační země - Spojené Státy, Kanada a Austrálie - dávají při udělování viz přednost uprchlíkům ohrožovaným na životech revolucemi a válkami před uprchlíky, kteří žijí v bezpečí v táborech.

Ve velice obtížné situaci je několik set čs. uprchlíků ve Švýcarsku, z nichž mnozí čekají už několik let na rozhodnutí o asylové žádosti, nebo - nejnověji - o odvolání proti zamítavému rozhodnutí o asylové žádosti. Švýcarská policie některým uprchlíkům po zamítnutí asylové příkazu, aby v dohledné době opustili Švýcarsko. Kam mají jít, když emigrace se omezuje a emigrační řízení prodlužuje. Několik jich požádalo o vystěhování do Spojených států a již tam jsou, v některých případech je emigrační řízení v chodu, ale zatím z nepochopitelných důvodů se o tuto možnost hlásí spíš jedinci než desítky. Většina jich asi doufá, že demokratické Švýcarsko je nebudě deportovat do Československa. Kéž by měli pravdu. "ČS"

IN MEMORIAM

Zemřel dr. Jindřich Nosek

Narodil se 21. března 1896 v Novém Bydžově, zúčastnil se I. světové války, vrátil se po osvobození jako francouzský legionář po absolvování právnické fakulty Karlovy univerzity se stal úředníkem na ministerstvu zahraničí nejprve na konsulatě v Drážďanech, pak v Paříži. Po dramatickém odchodu ze svého místa po obsazení Paříže nacisty působil v exilové vládě prezidenta Beneše v Londýně, odkud byl delegován po válce jako velvyslanec do Paříže. R. 1948 složil svou funkci a odešel do USA, kde pracoval v právní oddělení Library of Congress ve Washingtonu až do svého penzionování. R. 1970 odešel na zasloužený odpočinek do Švýcarska, kde mezi svými přáteli, se svou ženou Zdeničkou až do své smrti spokojeně žil. Neztrácel zájem o veškeré dění ve světě a zúčastnil se až do posledních všech krajských akcí. Zemřel náhle dne 26. prosince 1984. Za svou činnost na politické scéně ho vyznamenal nejen prezident Beneš, ale i francouzská vláda. Odešel vzácný člověk, vzdělaný vlastenec - na kterého nikdy nezapomeneme."

zastoupení "Amerického Slova" v Quebecu. Adresa: 1580 Du College, St. Laurent, Que. H4L 2M2, tel. 744-6826. Ontarijským zástupcem je Bob Moravec. -- Došli nám 2 nové knihy vydané Indexem D. Tatarka: "Písáčky", 197 stran, \$ 5; Karel Michal: "Bubáci pro všední den", 106 stran, \$ 5. Také: H. Koželuhová: "Čapkové očima rodiny", 204 str. vydal Dialog, Frankfurt. Doma vyšly: Ota Holub: "Souboj s Abwehrem" a Ed. Čejka: "Hrozba a naděje", válečná léta 1939-1941. -- "Clay - Eva" pošleme ihned jak nám dojde zázilka.

Kdo se pamatuje, jak za I. republiky nastupovali mladí muži povinnou vojenskou službu? Vždycky s muzikou a radostně. Za účasti přátel a příbuzných; někde jim přišel pogratulovat sám pan starosta města. Náš obrázek je z archivu B. Kobližky v NSR. Zachycuje odvody v Příboře, okres Nový Jičín na jaře r. 1938. Sedící uprostřed je tehdejší starosta města Příbora Otáhal. V druhé řadě druhý zleva je Arnošt Goldberger, který před okupací bydlel v Místku a vrátil se z 2. války pod jménem Arnošt Horák se Svobodovou vých. armádou. Od ledna 48 žije v Haifě. V téže řadě 4. zleva je Ota Kresta, který za války sloužil v RAF; ten v 50. letech pracoval jako horník v Ostravě. V téže řadě 6. zleva je Olšovský, který za války také sloužil na západě. Poslední v téže řadě je Oldřich Kresta, bratr Oty. Bohdan Kobližka stojí mezi Goldbergem a O. Krestou; byl v 50. letech vězněn jako člen "Světlan". Pozná někdo na fotografii jiné tváře?

Z událostí v Československu

S dr. Goliatem měli soudruzi v Ostravě odjakživa trápení. Pokaždé když se v Československu stalo nějaké výročí, Den založení strany nebo Den osvobození Rudou armádou, podnikala se proti Karlu Goliatovi zvláštní ochranná opatření. Tento starý muž se nesměl ukázat na veřejnosti, protože příliš mnoho věděl a na správném místě našel vždy správná slova. Dr. Karel Goliat byl nepohodlný svědek, jehož osud by se mohl srovnat se životními cestami Arthura Koestlera a Alexandra Solženicyna. V roce 1921 patřil ke spoluzakladatelům komunistické strany, avšak již o pět let později začal účtovat se Stalinem. Goliatovy dvě knihy se jmenují: "Leninská katastrofa v Evropě" a "Proč jsem bolševik?" V roce 1939 byl Goliat prvním krakovským politickým komisařem československé exilové armády. Když se po porážce Polska zbytky této armády zachránily v Sovětském svazu, byl Karel Goliat, přesvědčený antistalinista a zároveň antiléninista, uvězněn; 17 let prožil v sibiřských koncentračních táborech. Teprve koncem roku 1955, v době "tání", se mohl vrátit do Československa. Soudruzi v Praze ho ovšem nevítili. Během následujících tří let - několik roků před Solženicynem - psal Goliat vzpomínky o 17 letech prožitých na Sibiři; své "Črty ze zapovězeného světa" dal přečíst několika českým historikům. Tajná policie četla zároveň a Karel Goliat putoval opět do vězení. Až do své smrti seděl pak za nížeji psychiatrických léčen nebo dobehlá starobinců.

Když 6. ledna 1985 Karel Goliat v Ostravě ve věku 84 roků zemřel, mohli si soudruzi ulehčeně vydechnout. Jedno ale nevědí dodnes: Karlu Goliatovi se podařilo své životní vzpomínky ještě jednou napsat a krátce před smrtí dopravit na Západ; zde budou letos vydány.

Luděk Zemenek byl "původem z moravské víscky", ale dotáhl to mnohem dál, než strýček Jack v té známé trampské písničce: Stal se jedním z nejdůležitějších agentů KGB ve Spojených státech, kde byl v roce 1977 zatčen, ovšem pod svým německým krycím jménem Rudolf Hermann. John Barron o něm vypráví ve dvou kapitolách své nové knihy KGB Today - The Hidden Hand, český Skrytá ruka dnešní KGB. Je to jedna z nejzajímavějších knih, vydaných letos ve Spojených státech. A vyvolala značný rozruch. V Americe a v Anglii hlavně svým odborným rozбором ovlivňování mírového hnutí sovětskou rozvědkou a v Japonsku pak podrobností o případu Stanislava Levčenka, který pod krycí identitou sovětského novináře rekrutoval pro KGB v Tokiu takzvané vlivné agenty z kruhů nejvyšších japonských politiků a novinářů. Levčenkův případ podrobně líčí v několika napínavých kapitolách na základě jeho vlastních výpovědí.

Ale pro našince jsou ovšem nejpoutavější ony dvě kapitoly o Zemenkovi, alias Hermannovi, který sloužil Sovětům věrněji než jejich vlastní Levčenko, mladý muž se skvělou budoucností v KGB, který nakonec přeběhl na druhou stranu. Ale ne Luděk Zemenek. Barron ve své knížce píše:

O svých 16tých narozeninách, v roce 1945 našel Luděk v komunismu zářivý příklad, kterému chtěl zasvětit celý svůj život. Marx, Lenin a Stalin byli pro ně bozi. Komunismus se stal jeho náboženstvím, strana jeho církví. A nic, co ona žádala, nebylo ani příliš nízké, ani příliš nesnadné.

Luděk Zemenek se stal vzorným svazákem a později vojínem pohraniční stráže, kde na sebe upozornil nejen své velitele, ale i sovětské poradce. A tak byl pozván k rozhovoru se dvěma českými mluvčími sovětskými civilisty. Brzy nato byl odvelen do Prahy. Strana rozhodla přeložit ho k rozvědce. Původně se domníval, že k československé, ale po několika týdnech bylo jasno, že povýšil přímo k rozvědce sovětské. Poslali ho na výcvik do města Halle ve východním Německu, kde také dostal své nové oficiální krycí jméno Rudolf Hermann a později i svůj nový životopis příštího uprchlíka z NDR do západního Německa. Domníval se, že to je země jeho příští působnosti. Jeho krycí jméno pro potřebu KGB bylo však anglické - Douglas. Před útěkem v Halle také našel svou budoucí větmou soudružku, s níž se oženil a která se stala nejen jeho vzornou ženou, ale i prvotřídní spolupracovnicí. Po "útěku" do Německé spolkové republiky se tento takzvaný "uprchlík" Rudolf Hermann rychle vyšvihl až na ředitele textilní továrny. Sotva se ale zabydlel, přišel příkaz emigrovat do zámoří. Ne však hned do Spojených států, nýbrž nejdříve do Kanady, tak pečlivě a pozvolna budoval KGB tunel ke svému hlavnímu "krtka" ve Spojených státech, jak se tam podobným agentům říká. Rudy Hermann přišel do Kanady už se západoněmeckými doklady, kde časem získal nejprve kanadské občanství a teprve pak se vystěhoval do Spojených států, kde si na newyorském předměstí zavedl úspěšný fotoobchod. Kromě toho ovšem agent Rudolf Hermann pilně pracoval i pro KGB. Byl ilegální rezident a stal se agentem, schopným převzít v případě nutnosti okamžitě celou americkou špiónážní síť KGB. Vybíral vhodná místa pro mrtvé schránky poblíž důležitých vojenských objektů, sháněl adepty pro eventuelní práci v KGB a navazoval spojení s jinými špióny. Jeho kariéra "krtka" přes všechny předchozí přípravy a opatření však skončila náhle a pro něho zcela nečekaně, když se mu jednoho dne jeden z jeho takzvaných "zákazníků" legitimoval jako úředník FBI. Víme, kdo jste a pro koho pracujete, víme o vaší ženě, víme o vás všechno a máme důkazy. Tak zněla jeho slova.

A také měli. Měli i jeho kód pro krátkovlnná spojení s Moskvou. Sledovali ho již zřejmě několik let, ale jak na něj přišli, to pochopitelně neřekli ani autorovi knihy Barronovi. To zůstává i nadále pro většinu lidí tajemstvím. Známé však je, že po všech těch letech vědomosti ke komunistickému režimu prozradil americkým úřadům vše, co věděl dřív, než - a doufejme, že už definitivně - odešel ze špiónážní scény. Zpravodaj.

STALINOVA LUBJANKA

Toto pověstně moskevské vězení, symbol stalinského násilí, zvůle a vraždění bylo zbouráno... Bylo od roku 1917 sídlem politické policie a během stalinských čistek symbolem bezpráví na statisících. V květnu 1983 bylo započato s bouráním nejstaršího křídla. Zatím ani dnes není ještě známo, zda má být zbourán celý tento komplex. Část politické policie přesídlila do moderní budovy v blízkosti Lubjanky.

Budovu Lubjanky postavila začátkem našeho století soukromá pojišťovací společnost «Salamandra» – po bolševické revoluci v říjnu 1917 byla tato budova zestátněna a stala se sídlem politické policie. Nejprve s názvem «CEKA», později «GPU», potom «NKVD» a «NKUD» a konečně «KGB».

Lubjankou prošly statisíce obětí stalinské zločinnosti. Byli to vedoucí muži říjnové revoluce jako Bucharin, generálové Blücher a Tuchačevský, nepohodlní umělci jako spisovatel Bulgakov a statisíce neznámých komunistů, mezi nimi mnoho zahraničňáků. Ti všichni plnili během zločinné a násilné Stalinovy vlády cely a kobky vězení Lubjanky.

Ale i po těchto stalinských zločinných čistkách, po Stalinově smrti, zůstala Lubjanka vězením, symbolem násilí a zlovůle: hostila opoziční disidenty – byli zde až do posledních dnů před bouráním věznění a vyslýchání. Zbouráním Lubjanky se však na násilnosti a zlovůli komunistického režimu nic nezměnilo – pokračují v nové, modernější Lubjance.

V celách Lubjanky, v mučednických kobkách byla vyráběna absurdní «přiznání» ke všemu, co si přáli Stalinovi pacholci a mučiči.

lé. Z Lubjanky vycházeny vždy znovu vlny teroru a utlačování, vlny zatýkání a vraždění. Stalinova tajná policie z tohoto střediska rozpoutávala hony na «protivníky» komunistického režimu jakéhokoliv typu: ženy a děti, opravdové kritiky režimu nebo jen lidi podezřelé, že by jimi mohli snad jednou být. A v kobkách Lubjanky se všichni stali oběťmi politického šilenství stalinismu a nositelů tohoto režimu. Do dějin vešel název stalinismu jako označení nejhorší politické a lidské zločinnosti v historii.

Pozorovatelé v Moskvě hovořili tehdy o «kosmetické» úpravě, kterou svému režimu chtěl dát Andropov: měl zmizet symbol temné minulosti, za kterou v letech 1967 až 1982 nesl zodpovědnost také pan Andropov, který byl v této době šéfem KGB. Toto komediantské úsi-

Zdařilý útěk pohraničníka

Máte zapláceno

předplatné?

Ačkoli jsou příslušníci Pohraniční stráže ČSSR podrobováni nejpřísnějšímu kádrování, dochází u nich čas od času k útekům na západ. Poslední se podařil třidvacetiletému Miroslavu H. z Košic, v noci z 24. na 25. února v prostoru obce Wulovice, asi 150 km severozápadně od Vídně, nedaleko Horního Dvořiště. Podle prohlášení úředníka rakouského ministerstva vnitra byly po uprchlíkovi vypáleny dvě salvy ze samopalu, ale nedosáhly rakouského území.

ČS

li Andropova bylo hloupé a směšné. jakoby moc a neomezená zlovůle KGB mohla zmizet nebo být jen zmenšena či omezena zbouráním jakéhosi baráku – i když měl tak starší svou minulost a symboliku pro režim SSSR.

VSI,

Na koncertě

Malý Otoušek, který ještě nebyl nikdy na koncertě: »Mami, proč hrozí ten pán tý slečně tou hůlkou?«

Maminka: »Pat – Otoušku – vždyť on jí nehrozí!«

Otoušek: »Tak proč ta slečna řve, když jí nehrozí?«

V exilu zemřel :

Koncem února v Hannoveru ve věku 72 let profesor dr. Jan Brod, světoznámý kardiolog českého původu. Medicínu vystudoval na Karlově univerzitě, za války pracoval jako lékař ve Velké Británii. Po válce se vrátil do Prahy a věnoval se studiu kontroly krevního oběhu. Jeho práce se pokládaly za průkopnické. Profesor Brod se aktivně podílel na některých dokumentech Pražského jara a podepsal je. Když přišel do exilu, nabídli mu profesuru v Hannoveru. Před čtyřmi roky odešel do penze, ale ve vědecké činnosti pokračoval až do smrti.

ČS

THOMAS MANN

Začátkem ledna roku 1937 přijel Thomas Mann do Prahy, kde byl přijat prezidentem Benešem a v německém vzdělávacím spolku «Urania» se ostentativně přiznal k Československu mimo jiné i těmito slovy:

«... Jako váš nový kraján zdůrazňuji, že nejen sympatizuji s evropským demokratismem Československa a vysoce si vážím jeho kultury a literatury... považoval bych za svůj šťastný úkol, kdybych na svém příkladu mohl dokázat, že člověk může být dobrým Němcem a zároveň dobrým příslušníkem Československé republiky...»

Po získání amerického státního občanství, napsal Thomas Mann 29. července 1944 z Kalifornie dr. Benešovi do Londýna mimo jiné i toto:

«... Často, zatímco se odvíjely události posledních let, byly moje myšlenky u Vás a víc než jednou mě to nabádalo napsat Vám, ujistit Vás svou oddaností, vděčností, úctou a říci Vám že moje zadostiučinění nad velkým během věcí je vždy v první řadě určováno také myšlenkou na Vás a Vaši zemi... Nyní došlo v mém osobním životě k dříve netušenému obrátu, který mi dává zvláštní podnět vyjádřit svou nezměnitelnou, ničím nedotknutelnou věrnost a oddanost... Musím Vám ale říci, milý pane prezidente, že jsem krok, který by se přece jen mohl snadno jevit ve světle nevďěčnosti vůči Vám a Vaší libezné zemi, která mi s tak krásným gestem poskytla občanství, bez lítosti srdce a bez váhání svého svědomí?... Vyvážání z českého společenství mě bolí a oč bych Vás chtěl prosit, je, abyste v tom spolu se mnou spatřoval spíše událost než čin... Když myslím na možnost znovu navštívit Evropu, pak se s tím neomylně spojuje šťastná představa přednést Vám, pane prezidente, v Praze na Hradčanech jako už tolikrát předtím, projev své úcty...»

VSI,

DOMA JE TO LEPŠÍ

Domácí lékařské ošetření znamená, že pacient nemusí zůstat v nemocnici.

V Ontáriu existuje Ministry of Health's Home Care Program, který zaručuje ošetření i doma. Jedná se o návštěvy sester, fyzioterapeutů, léky, oblékání a lékařské potřeby, laboratorní služby. Jestliže je zapotřebí, uklid a jídlo v rámci místních služeb.

Po posudkové prohlídce je vše zdarma. K tomu je zapotřebí, abyste byl pod lékařskou kontrolou a potřeboval ošetření, které nemůžete absolvovat mimo domov.

Postup při žádosti: Poradte se s doktorem, jestli by byl pro vás program vhodný. To můžete učinit doma nebo v nemocnici. Ošetřovatelé pak vše prohodí s lékařem a zjistí, jaké služby potřebujete. Jakmile budete v pořádku, skončí váš program a nastane běžné ošetřování, které potřebujete.

Pro další informace o Home Care Programu a jestli je pro vás volíte nejbližší kancelář:

Belleville:	966-3530	Kingston:	549-1239	Sarnia:	336-8112
Brampton:	791-9400	Kirkland Lake:	567-9355	Sault Ste. Marie:	949-1650
Brantford:	759-7752	Lindsay:	324-9165	Simcoe:	426-7400
Brockville:	345-0060	London:	433-4088	St. Catharines:	684-9441
Burlington:	639-5141	Midhurst:	722-3344	St. Thomas:	631-9907
Chatham:	352-7270	Newmarket:	895-1240	Stratford:	273-2010
Clinton:	482-3411	North Bay:	476-1144	Sudbury:	522-3460
Cornwall:	933-1375	Oshawa:	723-8531	Thunder Bay:	623-4977
Fort Frances:	274-9384	Ottawa:	722-2029	Timmins:	267-1181
Guelph:	823-2550	Owen Sound:	371-2112	Toronto:	229-2929
Hamilton:	523-8600	Parry Sound:	746-9321	Waterloo:	886-8160
Huntsville:	789-8828	Pembroke:	735-4133	Windsor:	253-4612
Kenora:	468-6740	Peterborough:	743-2212	Woodstock:	539-1284

Ministry of Health

Alan W. Pope, Minister
Frank S. Miller, Premier

VZPOMÍNÁME

Dne 8.dubna t.r. tomu budou 3 roky, co na Hawaji v kruhu své rodiny zemřel nezávislý novinář 3.exilu, redaktor Josef Kučera. Zapsal se do historie krajaňské Ameriky tím, že po řadu let ve Washingtonu redigoval odborně a svědomitě krajaňský "Zpravodaj" a všemožně podporoval činnost tamní odbočky Čs. národní rady americké. Vzpomínáme na něho s vděčností a uvědomujeme si stále, jak nám chybí.

Josef Kučera se narodil 5.srpna 1896 v Kučinech u Plzně, kde jeho otec byl ředitelem školy. Měl 8 sourozenců. Malému Josefovi bylo 12 let, když mu zemřeli oba rodiče, ale je obdivuhodné, jak sourozenci jeden druhému pomáhali dostudovat. Josef dokončil vysokou školu obchodní v Praze a stal se komerčním inženýrem. V roce 1921 se oženil se sl.Poschlovou, ženou velmi obětavou, která mu byla oporou po celý život. Josef Kučera v té době se začal zajímat o novinářskou dráhu a postupně se stal šéfredaktorem "Národního Středu" a nového večerníku živnostenské strany. V pohybových mnichovských dnech v r.1938 byl generálním tajemníkem Čs.Syndikátu novinářů. Kučerova rodina byla rodina vlastenecká a tažce doplatila za svou věrnost vlasti během německé okupace: tři bratři byli popraveni a další členové rodiny zahynuli v koncentračních táborech. Redaktor Kučera přežil zázrakem a po osvobození se vrátil k novinářství. Musel však po únorovém komunistickém puči opustit vlast s celou svou rodinou a odejít do exilu. Emigroval do USA, ale po příjezdu do této země onemocněl a měl vážné existenční problémy. Nikdy se nedal odradit a pevně doufal, že se jeho situace zlepší. Při tom nezapomínal na práci v krajaňských spolcích. Stal se postupně hybnou silou činnosti našich v okolí Washingtonu, které stmeloval k práci na stránkách "Zpravodaje", který po mnoho let redigoval. Až záchvat mrtvice v r.1978 ho vyřadil z aktivní práce. V jednom z posledních dopisů vydavateli t.l. poznamenal, že nechápe někdy netečnost novějších příchozích k národním povinnostem. Byl to skutečný idealista. V roce 1980 se se svou paní Zdenkou přestěhoval na slunnou Hawaji, kde doufal, že se mu jeho zdraví zlepší. Našel domov u svého syna Zdenka v Honolulu, kde zemřel ve věku 86 let. Mezi pozůstalými je i jeho syn Jožka. Redaktorovi Kučerovi zachováme světlou památku! Osobně nemohu zapomenout, jak mně dělal v r.1969 ve Washingtonu průvodce: navštívili jsme dr.Ladislava Feierabenda a red. Nevluda v "Hlasu Ameriky" a dověděl jsem se od něho mnoho zajímavostí o tom, jak dělá "Zpravodaj" a jaké potíže má s dopisovateli. Měl tu práci rád. Chybí nám.. MJ

Osmdesátiny dr. ing. Jaroslava Anděla

V Solothurnu ve Švýcarsku se dožívá osmdesát let známý exilový pracovník, dr. ing. Jaroslav Anděl, který může být v mnohém směru příkladem člověka talentovaného a pracovitého. Narodil se 30. března 1905 v obci Dobřív na Rokycansku. Začal jako elektromechanický učeň, ale vypracoval se na specialistu a od r. 1930 vlastnil v Praze prosperující obchod s elektrotechnickými potřebami. Jeho ideálem bylo získávat další vzdělání na vysokých školách, ale protože měl pouze 4. třídu měšťanky, dal se zapsat na reálku v Praze - Vyšehrad, kde r. 1935 maturoval. Potom se přihlásil na studia na Vysoké škole strojírenské a elektrotechnické. Zavržením Vysokých škol 1939-1945 byly jeho studia přerušeny. Jaroslav Anděl se stal vedoucím tajemníkem Jednoty společenstva mechaniků a optiků pro Čechy a Moravu, kteroužto funkci zastával do komunistického puče v únoru 1948. Po válce dokončil studium na technice, kde získal v r. 1946 inženýrský diplom. Současně v letech 1945-1950 studoval na právnické fakultě Karlovy univerzity, kde byl 27. září 1950 promován doktorem práv. Protože odmítl vstoupit do komunistické strany, nastaly mu těžké doby. Komunisté se podvodem zmocnili jeho majetku a navíc jej uvrhli do vězení. Přes sedm ruků ztrávil v nejhorších věznicích: na Pankráci, na Borech a v Leopoldově (od 10. října 1957 do 13. ledna 1965). Po návratu z vězení nenašel ze svého majetku nic, za to však rozvrácenou rodinu. Později dosáhl obnovy svého procesu, byl rehabilitován a dostal zpět svůj rodinný domek, avšak zanedlouho, po přepadení Československa vojsky Varšavského paktu, dne 3. září 1968, unikl opětovnému zatčení útekem do exilu. Od 8. září 1969 žije jako politický exulant ve Švýcarsku. Je členem několika exilových spolků, kde zastává ještě dnes, přes svůj vysoký věk, funkce. Přijeme mu do dalších let hodně pevného zdraví a splnění všech jeho tužeb a přání.

Socha TGM v Ružové zahradě v San Francisku. Foto nám zapůjčili Jiří a Anička Špánkovi.

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRAŇICÍCH

Náš čtenář B.Šulc nám z Anglie poslal krásnou vzpomínku

na Velena, s kterým se znal od r.1929. Zapůjčil nám také 2 dokumentární fotografie. Obojí přineseme v příštím čísle "KL". --Redaktor Josef Josten uveřejnil v britském tisku několik článků týkajících se 40.výročí konce války v Evropě a podílu Čechoslováků a Poláků na vítězství Spojenců. Dal nám k dispozici článek "V.E.Day Celebrations and an Old Debt to be Repaid." V dopise poznamenal, že se v "KL" dovídá zprávy, které nemají žádné jiné exilové noviny. --Klimešovi čekají v St.Georgen v Rakousku na emigraci do Kanady. Byli přijati a doufají odletět za moře koncem května. --Letošní sjezd Společnosti pro vědy a umění se bude konat od 16.do 18.srpna v Thunu ve Švýcarsku. Téma sjezdu bude "Ohrožené dědictví" a jeho organizátorem je dr.Karel Hrubý z Basileje. --V Mnichově vyšla kniha Jaroslava Pecháčka "Masaryk, Beneš, Hrad-Masarykovy dopisy Benešovi". Objednávky: "České Slovo", Postfach 86 06 04, 8000 München 86, West Germany. --Marcela Švehlíková, roz.Tornová, nám poděkovala za vzpomínku na jejího otce Čenka Torna, poslance za slánský kraj do února 48. --V dohledné době, snad již v dubnu t.r., má vyjít anglická verze Filípkovy knihy "Ve stínu šibenice", pod názvem "The Shadow of the Gallows". Autor byl osobním tajemníkem dr.L.Feierabenda, než odešel ilegálně z Prahy do Londýna. --Zastupitelstvo Rady svob.Československa se sejde v New Yorku ve dnech 4. a 5.května. Svolavatelem je dr.Jiří Horák, gen.tajemník. --Ve Stuttgartu zemřel zakladatel čs.spolku Bohumír Mareček, 68. Pomohl mnohým krajanům. Zprávu nám poslali Emanuel a Carmen Kludští. --Na dotaz sdělujeme, že vedoucí čs.klubu v St.Petersburku na Floridě má adresu: A.Rajhel, 3751-29th Ave.N., St.Petersburg, FL.33713. Budova klubu má adresu: 1601-49th St.So., Gulfport, FL.33707. --Obětavý Salesián, dp.Alcis Vyoral oslaví 21.dubna t.r. v New Rochelle, NY své 65.narozeniny. Blahopřejeme! --17.března oslavil 45.výročí svého kněžského svěcení Msgr.Jaroslav Kubovec, který žije v obci Dürrenwaldstetten v jižním Německu. Posloužil duchovně mnohým našim v zahraničí. --K.Baum rediguje v Anglii se zdarem "ICJC Newsletter" pro krajany židovské víry. Adresa: 31 Craven St., London WC2N 5NP, England. Poslední číslo přineslo zprávu, že v kibucu Kfar Masaryk v Izraeli se bude stavět kulturní dům, který ponese jméno TGM. --Pastor S.Karásek a arch.R.Fiala vyjádřili obavy a nejistotu, jak se švýcarské úřady zachovají k 2.000 našich krajanů, kteří čekají na azyl a povolení k pobytu. Čs.ministr zahr.Chnoupek během návštěvy Švýcarska informoval vládu v Bernu o chystané amnestii. --Sportovec Luděk Jánský oslavil v NY "60"! Zemřel býv.tenista F.Ouředník. --V Bělehradu existuje kancelář OSN a pol.uprchlíci tam mohou žádat o azyl a o pomoc při emigraci do zámoří. Adresa: United Nations, High Commission for Refugees, Risanská 5, Beograd. --Z.J.shání knihy: M.Kundera: "Untolerable ease of being" a G.Greene: "Mousique Quichot". --J.V.Tománek napsal v NY pěknou báseň na počest Msgr.THDr.Karla Vrány, rektora římského Nepomucéna. --V.Sonka s fr.přáteli sestavil vhodné anti-kom.letáky a podílí se tak na společném úsilí. --Z.Šmerda se v Singen, NSR, nevzdal naděje na emigraci do Kanady. --Karel J.Rezanina se usadil v Maple Hts., OH. --Vyšlo nové číslo "Práva Lidu".

Svým ovečkám v Los Angeles a okolí věrně slouží dp.J. Popelka. Snímek je z krajaňského pikniku ve Fallbrooku 3.června 1984.

Family
Trust Int'l

GEORGE J. B. DANES, B.A

Kupujeme a prodáváme
nemovitosti.

Specializace Scarborough a
východní Toronto.

685 Markham Road Office: 439-1660
Cedar Heights Plaza Residence: 266-1659